

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118214455
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4118214455.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: D. J., narodený XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, XXX XX L. S., zastúpený URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, o zaplatenie sumy 21.109,12 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 16Csp/193/2018-102 zo dňa 23. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením zo dňa 14. januára 2020 č.k. 16Csp/193/2018-133, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 21.109,12 eura, úrok vo výške 429,11 eura, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 21.109,12 eura od 14.02.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 429,11 eura od 14.02.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, ustanovením § 52 ods. 1,2,3,4, § 53 ods. 6, § 53 ods. 9, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovením § 1 ods. 4, § 1a ods. 1, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

2. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Sberbank Slovensko a.s. uzatvorila dňa 28.04.2015 so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 620807, na základe ktorej poskytla žalovanému úver vo výške 25.000 eur, ktorý sa zaviazal splatiť v 108. splátkach, splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, s termínom konečnej splatnosti dňa 25.04.2024. Pôvodný veriteľ, spoločnosť Sberbank Slovensko a.s., zmluvu uzatváral v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti - poskytovanie pôžičiek a úverov, čo je zrejmé aj z výpisu z obchodného registra. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by žalovaný pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a preto sa považuje za spotrebiteľa. Právny vzťah, ktorý vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd posúdil ako vzťah podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (ďalej len ZoSÚ), keďže jej predmetom bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov a záväzok žalovaného, ako spotrebiteľa, ich vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa. Súd prvej inštancie uviedol, že po zohľadnení obsahu uzatvorenej zmluvy, povahy jej účastníkov, výšky úveru, práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky náležitosti spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ. V konaní mal za preukázané, že žalovaný konal v rozpore so zmluvnými dojednania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a neuhrádzal pravidelné mesačné splátky riadne a včas. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s platením zmluvne dohodnutých splátok

a to najmenej troch po sebe nasledujúcich od 24.10.2017, právny predchodca žalobcu dňa 13.02.2018 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a vyzval žalovaného na úhradu zostávajúcej sumy jednorázovo. Z prehľadu splácania mal súd za preukázané, že žalobca, resp. jeho právny predchodca pri vyčíslení svojho nároku zohľadnil všetky splátky žalovaného a započítal ich tak ako je uvedené v prehľade splácania, pričom na istinu započítal sumu 3.890,88 eura a na úroky sumu 5.537,88 eura. Neuhradená istina tak predstavuje 21.109,12 eura, na ktorú má žalobca nárok. Súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že dojednaná výška úrokov je neprimerane vysoká a prevyšujúca priemernú úrokovú sadzbu a dospel k záveru, že dohodnutá výška úveru je v súlade so zákonom, neprieči sa dobrým mravom a nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, pričom poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5 Cdo/26/2011 z 26.04.2012. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, v rámci ktorého nebolo preukázané, že by žalovaný vykonal dobrovoľnú úhradu dlhu a teda svoj záväzok nesplnil, žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal na zaplatenie dlžnej istiny vo výške 21.109,12 eura a na zaplatenie dohodnutého úroku z poskytnutého úveru vo výške 429,11 eura, vyčísleného do predčasného zosplatenia t.j. do 13.02.2018. O úroku z omeškania rozhodol v zmysle § 517 OZ a § 3 nariadenia vlády, ktorý úrok z omeškania bol uplatnený od nasledujúceho dňa po zosplatení úveru t.j. od 14.02.2018, kedy sa žalovaný dostal do omeškania a to vo výške 5% ročne, pričom v prevyšujúcej uplatnenej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol. Rovnako zamietol žalobu aj čo do zvyšku uplatneného zmluvného úroku z úveru vo výške 9,29% z nezaplatennej istiny od nasledujúceho dňa po zosplatení t.j. od 14.02.2018 do zaplatenia. Konštatoval, že tento nárok žalobcovi nie je možné priznať, nakoľko jednostranným právnym úkonom zo strany žalobcu a to vyhlásením úveru za predčasne splatný sa zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah, pretože dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria žalobcovi len do splatnosti dlhu a platenie úrokov aj po zosplatení úveru je odklonom od dispozitívnej normy zákona v neprospech spotrebiteľa. Rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky (napr. uznesenie KS v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, či jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 alebo rozsudok KS v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015) sa priklonila k právnemu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškani so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. Súd poukazuje tiež na uznesenie IV.ÚS 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (§ R 59/1998, 4Obo 143/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. ÚS SR v citovanom ustanovení konštatuje, že by namietané rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

2.1 Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorázové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorázového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorázové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Jednorázovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stanovom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám

len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a 3a nar.vl. č. 87/1995 Z.z. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. (viď i rozsudok KS TN 6Co587/2015 z 28.9. 2015).

2.2 O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal plný úspech vo veci (žalobca bol neúspešný len v príslušenstve, ktoré súd pri "meraní" úspechu/neúspechu nezohľadňuje) priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku II. v časti zamietnutého nároku žalobcu na úrok 9,29 % ročne z nezaplatenej istiny od 14.02.2018 do zaplatenia podal žalobca písomne v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu a zaviazal žalovaného povinnosťou uhradiť dlh do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal žalobcovi aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku. Žalobca v dôvodoch svojho odvolania uviedol, že sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v napadnutej časti nestotožňuje a považuje ho za nesprávny, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa, existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analógiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalobca vo svojom rozsiahlom odvolaní vychádzal z ustanovenia § 497, § 502 ods.1, § 503 ods.3 Obchodného zákonníka, z ktorých možno vyvodiť, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby peňažných prostriedkov a ustanovenia § 16 ods.1, § 13 ods.3 zákona č. 129/2010 Z.z. konštatujú, že ak tento zákon spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Žalobca je toho názoru, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré však neexistujú) alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Žalobca svoj názor, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, opiera o viaceré rozhodnutia, pričom poukazuje na rozhodnutie NS SR č. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.07.2019, rozhodnutie NS ČR č. 33Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014 a viaceré rozhodnutia KS v Bratislave, KS v Žiline, KS v Banskej Bystrici, KS v Košiciach, KS v Prešove, ale aj na viaceré rozhodnutia KS v Nitre a to 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, 7Co/366/2017 zo dňa 30.11.2017, 12Co/4/2018 zo dňa 12.12.2018, 7Co/326/2017 zo dňa 31.05.2018, 12Co/115/2017 zo dňa 25.10.2018, 12Co/70/2018 zo dňa 26.10.2018, 7Co/203/2017 zo dňa 19.07.2018, 12Co/116/2017 zo dňa 19.06.2018, 7Co/4/2018 zo dňa 30.11.2018 a 8Co/1/2019 zo dňa 07.03.2019.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, výroku o trovách konania, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a po prejednaní veci bez naradenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti podľa § 389 ods.1 písm. c) CSP zrušiť, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania, a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 10.12.2018 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 21.109,12 eura (istina), úroku vyčísleného ku dňu 13.02.2018 vo výške 429,11 eura, úroku zo zostatku nesplatenej istiny 21.109,12 eur vo výške 9,29 % ročne zo sumy

21.109,12 eura odo dňa nasledujúceho po dni 13.02.2018 do zaplataenia, úroku z meškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 21.109,12 eura odo dňa nasledujúceho po dni 13.02.2018 do zaplataenia a úroku z omeškania vo výške 5,25% zo sumy 429, 11 eura od 14.02.2018 do zaplataenia a trov súdneho konania vo výške zaplataeného súdneho poplatku. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím čiastočne vyhovel žalobe žalobcu a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 21.109,12 eura, úrok vo výške 429,11 eura, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 21.109,12 eura od 14.02.2018 do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 429,11 eura od 14.02.2018 do zaplataenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti čo do výšky úroku z omeškania a nároku na zmluvné úroky za obdobie od zosplatenia do zaplataenia žalobu zamietol. Voči vyhovujúcemu výroku súdneho rozhodnutia a voči zamietajúcemu rozhodnutiu v časti výšky priznaného úroku z omeškania strany sporu odvolanie nepodali. Odvolanie podal žalobca iba voči zamietnutiu jeho nároku na zmluvný úrok od zosplatenia úveru do zaplataenia, preto predmetom odvolacieho konania bola iba táto časť rozhodnutia a v tejto súvislosti aj výrok o trovách konania. Súd prvej inštancie v tejto časti nárok zamietol dôvodiac, že nesúhlasí s názorom žalobcu, že dlžník by mal zaplatiť úrok za celú dobu až do zaplataenia úveru, teda aj po predčasnom zosplatení úveru, keď je toho názoru, že za dobu od zosplatenia úveru má žalobca nárok iba na úroky z omeškania.

7. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvej inštancie nestotožnil, pretože dôvody pre ktoré súd žalobu v uvedenej časti zamietol považuje za nesprávne. Je nepochybné, že medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená zmluva o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá má povahu tzv. absolútneho obchodu. Zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. V danom prípade bola medzi stranami sporu uzatvorená písomná úverová zmluva a pre určenie zmluvných práv a povinností je potrebné vychádzať najmä z obsahu úverovej zmluvy, ktorá upravuje práva a povinnosti zmluvných strán vo vzťahu k splácaniu úveru, ale aj ostatných nárokov, napr. úrokov z úveru. Nepochybné však jednotlivé zmluvné podmienky podliehajú súdnej kontrole z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov.

8. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcom poskytnuté finančné prostriedky sa úročia iba do konca predčasnej splatnosti úveru a po zosplatení celej sumy zostatku úveru nepatrí žalobcovi zmluvný úrok, ale už iba úrok z omeškania, pričom neuviedol, akým právnym predpisom sa riadil a svoje rozhodnutie oprel o rozhodnutia KS v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/40/2015 a 15 Co/871/2014, KS v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014, uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 a rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Obo 143/1998. Odvolací súd poukazuje na to, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odplatu za užívanie požičanej istiny a predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinnosti dlžníka. Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje za akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vzhľadom na uvedené nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú) dohodli úroky i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku, pretože istinu v zjednanej lehote splatnosti veriteľovi nevrátil. V predmetnej veci z článku 4 bod 3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva dojednanie, že ak veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru je dlžník povinný zaplatiť pohľadávku spolu s príslušenstvom a z článku 7 bod 1 písm. j) zmluvy o spotrebiteľskom úvere, že sa dlžník zaviazal zaplatiť dohodnuté úroky a úroky z omeškania z nesplatených peňažných prostriedkov ako pred, tak aj po splatnosti úveru. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov vnímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť v súlade s uzatvorenou zmluvou. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať i keď neboli dojednané (§ 517 ods.2 OZ), pritom platí, že môžu existovať popri sebe. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na viaceré rozhodnutia, ktoré pripúšťajú kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatení úveru, nakoľko žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom užívaná, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku (rozhodnutie KS Košice 5Co/297/2017, KS Nitra 7 Co/116/2018, 7Co/326/2017, KS Bratislava 16Co/108/2018, 8 Co/138/2017, KS Banská Bystrica 43Cob/186/2013, KS Trnava 3Co/210/2018, KS Žilina 11Co/12/2017).

9. Vychádzajúc z doterajšej rozhodovacej praxe odvolacích súdov možno však konštatovať, že právna otázka, či nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení úveru v spotrebiteľských sporoch, nebola doposiaľ jednoznačne vyriešená a názor na možnosť resp. nemožnosť kumulácie dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy nie je jednotný, keď niektoré rozhodnutia zmluvné úroky po zosplatnení nepripúšťajú a priznávajú iba úroky z omeškania, ďalšie rozhodnutia kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťajú a niektoré rozhodnutia pripúšťajú kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil.

10. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na najnovšie rozhodnutia NS SR sp.zn. 5Cdo 42/2020 zo 16. júna 2020, 7Cdo/118/2019 z 26. augusta 2020, 7Cdo/307/2019 z 26. augusta 2020, ktoré zaujali k tejto problematike jasné stanovisko, podľa ktorého dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Dovolací súd svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosť porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel by v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zosplatnenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane sa postavenie veriteľa - dodávateľa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods.1 písm. c) CSP zrušil v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a vec podľa § 391 ods.2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom sa bude opätovne zaoberať vecou v rozsahu jej zrušenia, vo veci opätovne rozhodne s prihliadnutím na aktuálne rozhodnutia dovolacieho súdu a svoje rozhodnutie riadne odôvodní, pričom je viazaný právnym

názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods.2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o nároku na náhradu trov konania, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods.3 CSP.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).